

I Israel straffes krigsforbrytelser på nivå med det som gjelder for trafikforseelser i siviliserte land. Vel å merke dersom Israel i det hele tatt føler seg tvunget til å fremme en straffesak.

I Israel er ingen skyldige

ISRAEL

Pål Hadler
advokat



DEN 6. NOVEMBER 2006 ble 21 sivile palestinere i Gaza drept av Israelsk artilleri. Israels forsvarsmakt, IDF, var raskt ute med å frikjenne seg selv. Angivelig skyldtes tragedien en teknisk feil i artilleriets avfyrings-system. Dette hadde ført til et umerkkelig avvik som beklageligvis hadde brakt et granatregn innover landsbyen Beit Hanoun. Ut fra dette fant Israels militære generaladvokat ingen grunn til politietterforskning.

I uttalelsen fra IDF ble ingenting sagt om Israels overordnede strategi for bruk av tungt artilleri nær befolkede områder. At IDF kort tid i forveien hadde redusert «sikkerhetsmarginen» ved artilleriangrep mot Gaza fra tre hundre til ett hundre meter, ble heller ikke berørt. Israels høyeksplosive 155 millimeters granater dreper normalt alt liv innenfor en radius av femti til 150 meter.

SIDEN HAR MEGET skjedd, men lite har endret seg, for i Israel er fortsatt ingen skyldige. Den 4. januar 2009, under operasjon Cast Lead, inntok Israels Givati brigade landsbyen Zeitoun sør for Gaza by. Brigaden var ledet av oberst Ilan Malka. Et hus ble rekvirert til kommandopost og beboerne ble fordrevet til en annen bygning der over hundre mennesker ble stuet sammen. De manglet mat, vann og brensel men deres sivile status var brakt på det rene av oberstens egne soldater.

Tidlig neste morgen beordret oberst Malka likevel et rakettangrep mot huset og utløste dermed en av felttogets blodigste massakrer. 21 medlemmer av Al-Samouni familien ble drept, blant dem ni barn, herunder tre spedbarn. Nitten andre ble såret. Området ble så avsperrert og ambulanser ble nektet adgang. Dette førte til at flere av de sårede døde.

OVERSTEN HAR BEDYRET sin uskyld, selv om officerskolleger skal ha advart ham om de siviles tilstedeværelse. Tragedien ble først benektet og siden bagatellisert. Men etter internasjonalt press iverksatte den militære generaladvokaten etterforskning. Denne er nå avsluttet og generaladvokaten kunne igjen konkludere med at intet straffbart forhold forelå.

Tragedien skyldtes en høyst beklagelig feiltolkning av et dronebilde. Medlemmer av Al-Samouni familien var uheldigvis blitt oppfattet som «terrorister» da de i grålysningen våget seg ut på leting etter hardt tiltrengt mat og ved. Oberst



MINNETAVLE: Den 5. januar 2009 landet en israelsk granat i bakgården til Al-Deeb familien. Den drepte elleve familiemedlemmer, blant dem tre barn. Bildet viser en minnetavle over de drepte i Al-Deeb-familiens bakgård i Jabalya.

FOTO: PÅL HADLER

Malka ble med dette ansett som renvasket, hvorpå han ble forfremmet til brigadegeneral.

DAGEN ETTER MASSAKREN i Zeitoun kom tragedien i flyktningleiren i Jabalya. Igjen utviste IDF hensynsløs bruk av tungt skyts i et tett befolket område. En 120 millimeters mortargranat landet i bakgården til Al-Deeb familien. Den drepte elleve familiemedlemmer blant dem tre barn.

Tre påfølgende granater slo ned i den beferdede Al-Fakhura gaten. Her ble ytterligere 24 sivile drept mens førti andre ble såret. IDF vedgikk å ha skutt granatene inn i flyktningleiren men hevdet at de fatale følgene var Hamas' ansvar. IDF's vekslende forklaringer om hendelsesforløpet fremsto for øvrig som meget motstridende og lite troverdige.

VELDOKUMENTERTE rapporter om IDF's fremferd i Gaza fra en rekke uavhengige kilder vitner også om hensynsløs bruk av hvitt fosfor i tett befolkede områder, målrettede angrep mot sykehus og ambulanser, rasering av sivil eiendom, næringsvirksomhet og infrastruktur samt regelrette henrettelser av sivile. Totalt ble over tolv hundre sivile drept i Gaza under Cast Lead, blant dem nærmere tre hundre barn.

Israels gjennomgående holdning er likevel den samme; Israel er uten skyld.

I møte med denne muren av selverklært uskyld bør en lytte til US Justice Mary McGowan Davis. Hun ledet en ekspertkomité oppnevnt av FN for å overvåke partenes oppfølging av Goldstone-kommisjonens anbefalinger. Ekspertkomiteen beskrev IDF's egne undersøkelser som sendrek-

tige, ufullstendige, feilaktige, partiske, obskure, nedlatende i forhold til ofrene og stort sett resultatløse.

Komiteen etterlyste undersøkelser mot dem som planla, styrte og overvåket Cast Lead med tanke på å avdekke Israels overordnede strategi. Dessuten fant en IDF's justisvesen uegnet til å granske IDF's egne krigsoperasjoner. Den militære generaladvokaten og hans stab var selv dypt involvert både i forberedelsene til og i gjennomføringen av de samme krigsoperasjonene.

KRIGENS LOVER RETTER seg mot alle parter i en væpnet konflikt. Ingen part kan påberope seg motpartens krigsforbrytelser til frifinnelse for egne lovbrudd. Et grunnleggende prinsipp er at sivile liv og sivil eiendom skal skånes. President Shimon Peres erklæring om at

Israels mål med Cast Lead var «å rette et hardt slag mot folket i Gaza», var i seg selv en uttalelse av krigsforbrytersk art. Den var imidlertid meget dekkende for det som faktisk skjedde i Gaza.

Israel har stengt verden ute og overlatt til gjerningsmennene å gortske sine egne handlinger. Bortsett fra en prosaisk sak om tyveri og misbruk av et palestinsk kredittkort, har Israel kun fremmet én straffesak etter Cast Lead. Den kom opp etter press fra humanitære organisasjoner. To soldater hadde brukt en ni år gammel gutt som menneskelig skjold.

MED AUTOMATGEVER i ryggen ble gutten tvunget til å åpne bagasje som soldatene fryktet kunne inneholde eksplosiver. Retten fant hendelsesforløpet klarlagt. Det var dermed på det rene at det dreiet seg om en grov krigsforbrytelse mot et forsvarsløst barn. Straffen ble fastsatt til tre måneders betinget fengsel med en prøvetid på to år.

Generaladvokaten avsto fra å anke over straffeutmålingen idet han tvilte på at en anke ville føre frem. Med andre ord, i Israel straffes krigsforbrytelser på nivå med det som gjelder for trafikforseelser i siviliserte land. Vel å merke dersom Israel i det hele tatt føler seg tvunget til å fremme en straffesak. Hvilket skjer ytterst sjelden, for i Israel er ingen skyldige.